

Õiguskantsler

Aare Anderson
Luunja Vallavalitsus
valitsus@luunja.ee

Meie 12.06.2024 nr 7-5/240348/2403543

Hea halduse tava järgimine ja halduskiusu vältimine

Austatud vallavanem

[Avaldaja] on korduvalt pöördunud õiguskantsleri poole murega, et ta on sattunud halduskiusu ohvriks. Luunja Vallavalitsus on teinud talle järjepanu ebaproportsionaalseid ettekirjutusi, mille vaidlustamiseks on ta pidanud kohtusse pöörduma. Veel on vald nõudnud temalt maanteepervele lükatud lumevalli eemaldamist, ilma et sellisel nõudel oleks õiguslikku alust. Avaldaja ei ole rahul ka sellega, kuidas vald temaga suhtleb: näiteks ei ole vald selgitanud, mida tema kinnistu piirdeaia suhtes veel arutatakse ja menetletakse (vt ka õiguskantsleri [seisukohta](#)).

Avaldaja kahtlustab, et vald käitub tema suhtes sobimatult selle tõttu, et ta on olnud vastu mitmele valla plaanile, muu hulgas vallavolikogu esimehe huvile arendada samas piirkonnas kinnisvara. Vaadates paljusid asjaolusid kogumis, on tal tekkinud kahtlus, et vald kasutab oma võimu tema survestamiseks eesmärkidel, mis ei sobi kokku hea halduse põhimõtetega.

Teadaovalt on praegu halduskohtu menetluses kaks vaidlust, millest ühes on vaidlustatud kõnnitee rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks antud projekteerimistingimused ning teises valla ettekirjutus lammutada avaldajale kuuluv reovee kohtkäitlussüsteem. [Õiguskantsleri seaduse](#) § 25 lõike 2 kohaselt ei käsitle õiguskantsler juhtumeid, mille suhtes on käimas või lõppenud kohtumenetlus.

Vald ei ole järginud hea halduse tava, kui on kasutanud oma pädevuses olevaid ja muidu õiguspäraseid võimalusi vaid selleks, et tekitada inimesele ebameeldivusi.

Vald peab tegema järelevalvet õigusaktide täitmise üle ja lahendama kohaliku elu küsimusi. Kõigis valla tegevustes tuleb järgida õigusnorme ja seda tuleb teha kooskõlas hea halduse tavaga. Seda näeb ette Eesti Vabariigi põhiseaduse § 14, mille kohaselt peab vald tagama kõigi inimeste õigused ja vabadused. Iga toiming või haldusakt, mida seadus lubab vallal teha, ei pruugi mõnel konkreetsel juhul olla õiguspärane, kui ei ole järgitud muid nõudeid.

Valla tegevus on õiguspärane vaid siis, kui õigusakte on järgitud kooskõlas õiguse üldtunnustatud põhimõtetega, arvestades muu hulgas proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet. Kui vald peab tegema mõne otsuse kaalutusõiguse alusel, tuleb arvestada kaalutusõiguse piire, eesmärki ja õiguse üldpõhimõtteid ning kõiki olulisi asjaolusid ja põhjendatud huve ([haldusmenetluse seaduse](#) § 4).

Juhinduda tuleb ka ametnikueetika põhimõtetest ja vältida huvide konflikti. Valla tegevus peab olema läbipaistev, arusaadav ja tekitama usaldust. Ametnikueetika reeglitest tuleb kinni pidada ka kohaliku omavalitsuse ametnikel ([avaliku teenistuse seaduse](#) § 2 lg 2, [kohaliku omavalitsuse](#)

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

[korralduse seaduse](#) § 54 lg 1). Hea halduse tavaga kooskõlas oleva halduspraktika tagabki eelkõige see, kui ametnik lähtub oma töös ametnikueetika väärtustest, eriti kui tema tegevus on seaduslik, inimesekeskne ja erapooletu (vt [ametniku eetikakoodeks](#)).

Palume vallal edaspidi järgida õigusakte kooskõlas hea halduse tavaga. Inimesel ei tohi tekkida tunnet, et vald on ta välja valinud ja otsib võimalusi teda kiusata. Vallal tuleb hoolitseda, et tema tegevus oleks seadusega kooskõlas, eesmärgipärane, aus ja inimlik, ning seda peab veenvalt, erapooletult ja heatahtlikult selgitama ka menetlusosalistele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee